

Elina – som om jag inte fanns

Året är 1952. Någonstans i Norrbottens ödemark bor en liten flicka som inte kommer över sin pappas död. Saknaden för henne till en tillvaro i ett gränsland, till en vild myrmark där pappan väntar på henne alldeles ensam...

Filmen *Elina – som om jag inte fanns* handlar om sorgen, kärleken, sveket och lojaliteten – om barnets överlevnadskamp mot den allra största förlusten. Men filmen är också en berättelse om det utanförskap som finskspråkiga barn utsattes för under den norrbottniska språkstriden, om deras kamp mot kluvenhet och självförakt. Samtidigt kommer den moderna tiden som öppnar dörren mot en möjlig förändring.

Rekommenderad från åk 2

En filmhandledning av
KIRSI VIKMAN

Filmens handling

På den vilda myren svävar en känsla av ensamhet. Vi hör en barnröst ropa: "Pappa, jag vet att du finns här!" En liten flicka, Elina, hoppar över myrens svarta vattenspeglar och söker sin döde pappa. Men i stället hör hon sin mammas oroliga rop.

Doktorn hälsar på i det gamla torp där Elina bor tillsammans med sin mamma, syster Irma och en lillebror. Äntligen friskförklarar Elina som länge varit sjuk i lungdot och hon kan återigen börja skolan. Elina får inte missköta sig påminner doktorn, som samtidigt beklagar familjefaderns bortgång. Som lungsjuk lyssnade pappan inte till doktors råd utan gav sig envist ut till skogen – vilket ledde till hans för tidiga död.

Överlärarinnan, Tora Holm, välkomnar kyligt sin nya elev. Genast talar hon om hur upprorisk Elinas far var, att han inte hade något förstånd. Men för Elina var han en god människa som hon vill likna. Där för är det en självklarhet för henne att hjälpa sin klasskamrat Anton som behöver hjälp med svenskan. När fröken hör henne översätta till finska – till det förbjudna språket i skolan – förbjuder hon Anton att äta dagens lunch. "Men han kan inte någon

Mamma Martha med Irma, lillebror och Elina framför sitt enkla hus i Norrbotten i början av femtiotalet.

svenska", protesterar Elina vars "fräckhet" får fröken att häpna.

I matsalen serveras barnen ärtsoppa. När Elina ser den olycklige Anton som inte fått en bit att äta, ger hon honom sin egen mat. Men fröken hämtar genast tillbaka tallriken. Hela eftermiddagen tvingas Elina sitta i matsalen som straff för att hon inte ätit upp sin mat.

Samtidigt anländer en främling till byn. Det är skolans nya lärare, Einar Björk, som börjar skoja med barnen. När Tora Holm ser barnen lära honom finska fraser, snörper hon på mun och säger: "I denna skola lär vi barnen tala svenska."

Nästa dag äter Elina köttbullar med god aptit. Då går fröken förbi och menar att all sorts mat bör duga åt fattiga som är beroende av de sociala. Med en känsla av förnedring rusar Elina ut ur matsalen och sätter sig på skoltrappan. Senare på dagen vill fröken att Elina ska be henne om ursäkt. När Elina vägrar, kallar hon henne elak och otacksam, precis som sin far.

På myren berättar Elina för pappan om konflikten. Till sin fasa ser hon en kalv hålla på att drunkna i gytjan. Lite längre bort glör Irma tillsammans med några andra barn medan en gammal farbror försöker dra upp kalven. Då frågar Elina sin far om hjälp, och farbrorn kan på så sätt rädda kalven.

Fröken Holm brister ut i gapskratt

dagen efter. I handen håller hon Elinas teckning där pappan räddar både gubben och kalven. Hela klassen fnissar åt Elinas tokerier. Efteråt sitter hon ute på skoltrappan medan de andra äter. Då kommer Einar. Han berömmar hennes mod gentemot Anton och tror sig förstå att fröken delar hans tankar. Just när Einar lyckas övertala Elina att gå till matsalen kommer fröken med nya elaka kommentarer. Elina fortsätter sin matvägran.

Efter skoldagen hittar Irma sin syster på myren, pratande "för sig själv". Irma påminner ilsket om att pappan ligger på kyrkogården och att mamman skulle bli orolig om hon kände till Elinas farliga vandringar. Dessutom kan kommunen spärra in henne på en uppfostringsanstalt. Lite senare stöter Elina på Einar i skogen. Han vill prata om konflikten med fröken och undrar om de tillsammans skulle ta kontakt med kommunen. Elina blir rädd och flyr gråtande iväg.

Einar besöker Elinas mamma för att prata om flickans bekymmer. Men när han ser den ovetande kvinnan bli paralyserad låter han bli att berätta. Inte heller törs Elina säga sanningen när mamman lite senare korsförhör henne – samt hittar hennes blöta och förstörda stövlar som vittnar om vistelsen på myren.

Nästa dag kommer mamman hem med ett par nya stövlar. Det är fröken

som har skänkt dem till familjen – trots Elinas elakhet. Mamman skriker att hon vet allt om Elinas envishet och matvägran. Hur kunde hon ha en dotter som var så elak och otacksam? Mamman släpar med sig Elina till skolan för att tvinga henne att be fröken om ursäkt. Elina vägrar. Då vädjar Einar till flickan att svälja sin stolthet – utan att nå något resultat. ”Från och med nu är flickan luft för mig”, deklarerar fröken och marscherar ut genom dörren.

Elina springer förtvivlat efter fröken. Kanske ska hon ändå be om ursäkt? Men fröken varken ser eller hör henne. I klassrummet utesluts Elina ur all gemenskap – som om hon inte längre fanns. När Einar lite senare ser flickan lämna skolgården skyndar han till klassrummet för att be fröken ta sitt ansvar. Den oroliga Irma tipsar om Elinas gömställe.

Elina ligger på myren som hon nu lovar att aldrig lämna. Plötsligt stapplar fröken fram bakom träd och buskar. Förtvivlat ropar hon på Elina som flyr över de farliga vattenspeglarna. Nu samlas elever på platsen och fröken blir villrådlig. Hon vill sätta punkt för Elinas tokerier och överger Elina som lämnas ensam på myren. Nu märker Elina att fötterna har fastnat i gytjtjan. ”Pappa, du måste hjälpa mig” ropar hon gång på gång, men hon börjar långsamt sjunka.

Irma hämtar mamman till myren. Till sin fasa ser de Elina i gytjtjan upp till midjan. Desperat skickar mamman Irma efter hjälp samtidigt som hon kämpar för att hålla Elina ovanför ytan. Under tiden får mamman höra om Elinas sorg var så djup hon aldrig anat. Först nu är hon nära sin dotter och ger tröst. Sedan kommer Irma och Einar som bär med sig en stor väggtafva med skolans undervisningsschema. Med dess hjälp lyckas mamman rädda Elina.

Nästa dag sitter Elina återigen på skoltrappan. Men den här gången lämnar Irma sin lunch på bordet och går ut till sin syster. Sedan kommer alla andra – även fröken som ber Elina om förlåtelse. Elina börjar återigen äta.

Filmen slutar med att Elina och mamman är tillsammans på kyrkogården. Äntligen är Elina redo att ta farväl av sin pappa. När de lämnar kyrkogården stannar Einar sin fina bil vid porten. ”Får jag erbjuda skjuts”, frågar han charmigt och mamman tittar lekfullt på dottern. Sedan springer de skrattande mot bilen – mot ett ljusare liv och nya möjligheter.

Att leva i sorgens landskap

I filmens slut går Elina till kyrkogården. Vi ser snön begrava myren och det lilla trädet som aldrig mera kommer att förvandlas till pappans gestalt. Den sista bil-

den på trädet – som är en upprepad metafor i filmen – sammanfattar också berättelsens centrala tema. Elina måste acceptera sin pappas död och begrava honom för att gå vidare med livet.

Elina bor i ett utsatt landskap, omgiven av fjäll, urskogar och orörda myrvidder. Mot denna omgivning ser människan liten och övergiven ut. Hon kan aldrig mäta sig med naturens krafter och tycks sammansmälta med landskapet, med dess melankoli och ödslighet. Sådan är också bilden av Elinas inre.

Innan Elina försonar sig med pappans öde, lever hon i gränslandet mellan fantasi och verklighet. En del av henne lever i en vardag vars livsvillkor i början av 1950-talet är mycket hårda. Familjen är fattig, och plötsligt blir den unga mamman änka. Hur skulle hon kunna leva ut sorgen när krafterna knappt räcker åt barnens försörjning och uppfostran?

Kanske uppfattar döttrarna mammans tystnad som en förebild och en uppmaning att inte uttrycka sin sorg och saknad. Särskilt Elina försöker vara snäll och omtänksam.

Elina förnekar pappans död genom att söka upp honom på myren. Där känner hon hans närvaro, hans kärlek och trygghet. Där behöver hon inte frukta eller känna sig sorgsen. Sin far ska hon aldrig överge. ”Jag ska alltid vara som du”, lovar Elina pappan och påminner andra om hans godhet, genom sina egna val och handlingar. Innerst inne tycks Elina försöka visa sig värdig pappans kärlek samtidigt som hon brottas med känslan av att ha blivit övergiven. Kanske älskade pappan henne inte tillräckligt eftersom han försvann och dog?

Tillvaron i gränslandet leder Elina till ensamhet och isolering – som om hon inte fanns. Först när mamman räddar henne på myren och berättar om att det var en sjukdom som ledde till pappans död, förstär Elina att ingen mänsklig makt låg bakom katastrofen. Då kan hon återigen börja leva – tillsammans med de andra.

★ Att känna sorg tillhör livet. Även om människor delar liknande erfarenheter, kan ingen förstå exakt hur just du känner. Man kan bara uppleva sin egen sorg. Men försök ändå föreställa dig hur Elina känner sig efter pappans död. Hur skiljer sig hennes sorg från mammans och Irmas? Syns sorgen alltid utanpå?

★ I många kulturer har man begravt de döda. Man tänker att jorden ger liv, på samma sätt som den ger blommor och träd nytt liv varje år. Men den döde lever vidare också i vårt hjärta. I filmen går Elina till myren som har varit hennes och

pappans gemensamma plats. Vad annat kan man göra för att bevara ett levande minne av den döde (t ex plantera ett träd eller göra ett minnesalbum)? Har du förlorat någon som du tyckte mycket om? På vilket sätt hittade du tröst i din sorg?

★ I filmen är Elina helt ensam med sin sorg. Varför ser mamman inte hur dåligt hon mår? Hur skulle hon kunna trösta Elina? Vad skulle du göra för att hjälpa henne?

★ I slutet av filmen slutar Elina gå till myren. I stället besöker hon pappans grav tillsammans med sin mamma. Tycker du att Elina gör ett klokt beslut? Accepterar hon nu att pappan är död? Blir det lättare för Elina att leva?

★ Hur visar man i bilder Elinas sorg i filmen? Fundera exempelvis på landskapet och det lilla trädet på myren. Hittar du andra beskrivande bilder?

Det språkliga gränslandet

Folk minns Elinas pappa som en finsk upprorsmakare, så oförståndig och enviss att han drev sig själv i döden. I bakgrunden skymtar en tanke om straffet: han förtjänade sitt öde.

Pappans död kan tolkas förkroppsliga det finska språkets och identitetens utplåning som började i Norrbotten på 1880-talet. Då strävade myndigheterna efter att knyta tordedalningarna starkare till nationen och inledde en långvarig försvenskningsspolitik. I första hand koncentrerade man sig på språket. Krafterna sattes in där de gjorde störst effekt – på skolbarnen som sedan 1920-talet började undervisas enbart på svenska.

Filmen utspelar sig i början av 1950-talet då attityden till det finska språket redan blivit mer positiv. Men fortfarande (fram till 1957) tilläts eleverna inte tala finska ens på rasterna vilket kommer fram i scenen där nykomlingen Einar presenteras det stränga språkpolitiska tänkandet. Medan han representerar en inkännande människa, är överlärarinnan Holm ett förkroppsligande av lagen och staten.

Fröken tillhör den äldre generationens lärare vars hållning till reglerna var oerhört ambitiös; hon agerar efter politiska beslut. I lärarrummet utstrålar hon verklig stolthet när hon visar Einar väggtaflan med undervisningsschemat. Hon kallar den för ett livsverk och symbolen för deras uppdrag; att skapa ordning i ödemarken. ”Jag försöker uppfostra dessa ungar, jag försöker få dem lära sig tala och skriva svenska, de regler som gäller för att de ska bli en del av det moderna samhället”, försvarar hon sina hårda

bestraffningsmetoder – som också förekommit i verkligheten.

Det svenska språket ger barnen alltså en möjlighet att fylla sin samhällsrelaterade uppgift samt att ägna sig åt den svenska kulturen. Dessutom förmedlar fröken tidens pedagogiska principer som talade om att tvåspråkigheten skadade barnets intellektuella tänkande. Ännu idag är uppfattningen att barn endast kan lära sig ett språk i taget ganska vanlig – trots att senare forskning har visat att två- eller flerspråkighet både är en kulturell och intellektuell rikedom.

Kanske tänker fröken bara på barnens bästa, på sitt oförståndiga sätt. Men hon tvingar barnen in i en verklighet som är främmande för dem. Barnen måste exempelvis lära sig texter och psalmverser utantill, utan att nödvändigtvis förstå innehållet. I uttalet tillämpas härmningsmetoden vilken ska utplåna deras egen "olämpliga" dialekt. Även läroböcker tar barnen långt bort från deras egna omgivningar – samt det liv som faktiskt format dem. Språket är ju mycket mera än ett instrument för kommunikation. Det är en bärare av kulturen (tankesätt, normer, traditioner osv), tänkandet (ett medel för beskrivning, analys och förståelsen av verkligheten) samt människans identitet.

★ Fortfarande på 1950-talet (och även senare) förekom det att läroböckerna i norrbottniska skolor presenterade eleverna en annan verklighet än deras egen. Till exempel sjöng de sånger som "Blåsippan ute i backarna" eller "Har du sett herr Kantarell" trots att dessa inte växer i trakten! Kopplingen mellan ord och verklighet saknades alltså. På vilket sätt kan detta ha påverkat barnen?

★ Filmen berättar bland annat om statens strävan att försvenska Norrbotten. Fundera på hur fröken betar sig mot barnen när hon undervisar. Varför vill hon att barnen inte ska prata sitt modersmål (finskan)? Fundera på hur barnen känner sig och hur de blir påverkade av frökens stränghet?

★ Tänk om du själv lärde dig att din nationalitet var något dåligt och att du nästan skämdes för att tala ditt språk. Hur skulle detta påverka dig?

★ Idag anses det vara bra att ha två modersmål. På vilket sätt är det bra? Eller ser du nackdelar med flera modersmål?

Kluvenhet och självförakt

Någon har sagt att den värsta mobbningen inte är att vara en hackkyckling utan att vara oidentifierad – att inte finnas.

Det är också grundtanken i filmen. Ju mer Elina lever genom sin pappa, desto mindre plats får hon som Elina. Samtidigt betonar dock denna identifikation Elinas medvetenhet om sina rötter. Hon har rätt till respekt.

Likt sin pappa älskar Elina myren som fortfarande på 1950-talet ansågs som värdelös mark. Miljön tycks representera all den avsky som fröken känner för skogsfolkets livsstil. Utan regler (bildning) stannar ungarna kvar i smuts och fattigdom, säger hon i en scen vilket låter som om "fattigdom" (även den andliga) och "det finsktalande" är liktydiga begrepp. Medan den finska livsstilen medför en låg status, signalerar svenskheten positiva attityder. Även mamman tycks ha anammade ett sådant tänkande. Hon tvingar Elina be fröken om ursäkt och därmed förneka sig själv samt sin pappa. Som en representant för folket är mamman sin svenska överhet underdånig. För sitt välbefinnande ska Elina visa sin tacksamhet och lyda fröken – samt bli svensk så snabbt som möjligt?

Det värsta utanförskapet upplever Elina i skolan. Där ska hon inte vara mera än en av massan, en av dessa "hopplösa finnunger" vars identitet utplånas av skolverket. "Du behöver bara säga förlåt fröken, och vi kan börja om från början", hör vi fröken säga till Elina vilket illustrerar den lärdom som Tornedalens barn erbjöds i skolan. Det bästa de kunde göra var att glömma bort sitt ursprung och modersmål "meänkieli". Skulle man lyckas i livet, var det bara att lära sig allt från början... Då skulle man en dag flytta söderut där alla ingredienser fanns till ett riktigt liv.

Den negativa konsekvensen av försvenskningen blev självförakt och kluvenhet hos många vilket i filmen tydligt framgår förmedlas genom Anton. Hemma är han inte bara finskspråkig utan också vänsterhänt. I skolan tvingas han bli svenskspråkig och högerhänt. Han är kluven i två motstridiga halvor.

Att kämpa för sina rötter kräver mod och envishet. Elina möter ett förtryck som pågått i decennier – alltsedan Oscar II och regeringen utfärdade påbud om försvenskning av Norrbotten. Kungens vilja var stark, och den "förenade" sig dessutom med Guds vilja. En gång i tiden tillsattes nämligen biskopen, med kunglig förordning, till övervakare av försvenskningen – samt till länets översta skolchef.

★ Fundera på filmens titel: *Elina – som om jag inte fanns*. På vilket sätt visas Elinas ensamhet både i skolan och på fritiden? När är det som värst för henne? Varför får hon ingen hjälp av sin syster?

Hurdan är deras syskonrelation? Varför skrattar skolkamraterna åt Elina tillsammans med fröken?

★ Filmen handlar också om respekt. Fröken behandlar Elina illa. Hur visas detta? Fundera på den scen där Elina blir som luft för fröken. Vad skulle hända om Elina bad om förlåtelse? Skulle deras relation bli bättre då? Bör Elina lyssna på Einar som menar att man ibland måste bita ihop och svälja sin stolthet? Håller du med honom? Har du gjort det någon gång bara för att sluta fred med en vän?

★ Fundera på Einars förhållningssätt till Elina. Hur visar han respekt för henne? Hur visar du respekt till någon som du tycker om? Varför är den ömsesidiga respekten så viktig för oss människor? De vuxna brukar säga att barn inte respekterar äldre människor tillräckligt. Tycker du att de vuxna behandlar barn med tillräcklig respekt? Blir barnen hörda och förstådda? Har du blivit behandlad respektlöst i skolan?

★ Elinas pappa var rättvis, modig och envig. Varför tycker både mamman och fröken att Elina inte bör likna sin pappa – trots hans goda egenskaper? Tycker du att mamman sviker Elina eller kan du förstå hennes ilska?

★ I slutet av filmen ställer sig både system och skolkamraterna på Elinas sida. Har Elina lärt dem något viktigt? Varför ger fröken med sig och ber Elina om ursäkt? Tror du att de kan börja om från början – och till och med bli vänner?

Mötet mellan gammalt och nytt

I slutet av filmen plockar Einar ner tavlan med undervisningsschemat från väggen. Han tar med sig den till myren där den också blir kvar. Frökens "livsverk" blir då ett redskap som används för att rädda Elina – människans liv är viktigare än politiska beslut.

Kort efter lämnar fröken Holm sin hårda yrkesroll och blir en människa som inser nödvändigheten av en förändring. Hon sätter sig på skoltrappan bredvid Elina och ber om förlåtelse. Sedan ber hon Elina gå upp till matsalen så att hon ska bli stor och stark. Elina tar stegen upp, mot ett samarbete och ömsesidig respekt.

Mötet mellan den gamla och den nya världen genomsyrar hela filmen. När magister Einar Björk en dag dyker upp med sin fina och moderna (men skraliga) bil, för han med sig en uppfriskande vind från den nya världen. Förtryck måste ge vika för samarbete och gemenskap som är hörnstenen i den moder-

Elina och överlärarinnan Tora Holm, i rollerna Natalie Minnevik & Bibi Andersson.

na svenska kulturen. Beträffande språket bryter han översättningsförbudet och talar finska med eleverna – vilket paradoxalt skyndar på deras integration med det svenska samhället! Som lärare tillhör Einar också den nya generationen med psykologiska insikter. Han ser Elina som en människa som förtjänar de vuxnas respekt.

Men Einar är också urban. Han ser ut som en filmstjärna med sin mondäna klädstil och fina bil samt jazziga musiksmak. Han förkroppsligar det levnadsideal som var vanligt på 1950-talet. Då kom idéerna från Stockholm och USA. Då trodde man på framtid, utveckling och stordrift samt på mekanisering och rationalisering.

Elinas pappas död kan även symbolisera det gamla som måste dö bort. Hela byn tycks fortfarande leva på 1800-talet, i "fattigdomens vildmark" där människan plöjer jord samt tror på Gud och på traditioner. Den omställningsprocess som Sverige gått igenom på några decennier från bondeland till en modern industristat gick till sist snabbare och mer genomgripande i Norrbotten än någon annanstans i landet. Sedan 1950-talet har befolkningen i till exempel Tornedalen nästan halverats. Men som motreaktion bildades 1981 Svenska Tornedalingsars Riksförbund – Tornionlaaksoalaiset – för att värna deras språk och kultur. Under samma decennium fick också eleverna rätt till undervisning på sitt eget modersmål – efter hundra års kamp.

★ I filmen ser vi mötet mellan den gamla och den moderna tiden. Vad är gammalt och vad är nytt? Titta exempelvis på byfolkets levnadsstil och kläder samt miljön på skolan. Jämför!

★ Läraren Einar är en modern människa. Hur kommer detta fram i filmen? På vilket sätt skiljer han sig från frö-

ken? Vilken betydelse har Einar för skolan och för eleverna med tanke på hans insatser för Elina? Är han förälskad i Elinas mamma? Om de två blev ett par, hur skulle familjens liv kunna förändras?

★ Fundera på Elinas och Irmas personligheter. Hur skiljer sig de från varandra? Vem av dem tycker du förändrar sig mest? Hur kommer det att gå för dem när de blir vuxna?

★ Byfolket lever i det gamla bondesamhället. Deras liv är hårt och fattigt. Men den nya tiden har redan kommit vilket innebär att folket får utbildning och kunskap om den övriga världen. Deras levnadssätt förändras. Många kommer att flytta söderut efter arbete och utbildning – och livet ger dem nya möjligheter. Finns det nackdelar med en sådan utveckling?

Om boken och filmen

Filmen baserar sig på en roman "Som om jag inte fanns" (1974) av Kerstin Johansson i Backe. Den socialrealistiska romanen, som bär element av det självverfarna, för läsaren till 1930-talets Tornedalen som präglas av fattigdom och stora sociala skillnader. Även om filmen utspelar sig på 1950-talet återspeglar den romanens tidsanda – när det gäller byfolkets livsstil. Vi ser Elinas fattiga hemtorp där brödkakorna hänger på stång i taket och där golven består av omålade plankor... Men att låta filmen utspelas på 1950-talet öppnar också möjligheten att skildra mötet mellan det gamla och det moderna. Allt som är finskt tycks tillhöra det gamla. Allt som är svenskt är modernt och kulturellt, vilket exempelvis gestaltas genom den ljusa skolbyggnaden. Sociala skillnader lyfts fram, åtminstone rent visuellt. Å andra sidan är 1950-talet ett decennium av försoning: då

minskades språkförtrycket. Kanske är det därför fröken Holm presenteras mindre ond i filmversionen än i romanen – i vilket fall blir hennes karaktär mer mångtydig.

Elinas karaktär är ganska annorlunda i romanen. Där befinner hon sig i ett så djupt mörker att hon inte ens talar. Luft kan ju varken tala eller göra någonting, resonerar Elina. Hon är dålig i skolan där hennes "dumhet" är ett allmänt känt faktum. Hennes svenska är knapp. Ingen ser den rikedom hon bär i sitt inre. Fröken får Elina att krympa, och mamman verkar bara älska den duktiga Irma. På myren kan Elina leva ut sin smärta. Där kan hon vara någon och känna sig älskad av sina vänner – fantasifigurer var av en är just pappan. I filmen fokuserar man mycket mer på sorgen efter honom. Dessutom representerar den duktiga och orädda Elina i filmen snarare en brygga mellan det finska och det svenska. Hon behöver bara Einar till sin hjälp.

Människorna i romanen har nog svårare att välja sin egen livsväg, där religionen har större betydelse. Till skillnad från romanen skildrar filmen inte den misstänksamhet som rådde mellan de svenskspråkiga och de laestadianska i Tornedalen, samt den gudsfruktan som hindrar människan från att leva. Men filmen präglas av samma psykologiska insikt som finns i romanen. Även dess handling följer samma spår. Och Elina klarar sig i livet.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige 2002

Manus: Kjell Sundstedt efter romanen

"Som om jag inte fanns" av Kerstin Johansson i Backe

Regi: Klaus Härö

Foto: Jarkko T. Laine

Klippning: Riita Poikselkä & Thomas Täng

Musik: Toumas Kantelinen

Scenografi: Cian Bornebusch

I ROLLERNA

Elina – Natalie Minnevik

Tora Holm – Bibi Andersson

Martha, Elinas mamma – Marjaana Majjala

Einar Björk – Henrik Rafaelsen

Irma – Tind Soneby

Anton – Peter Roger

TEKNISKA UPPGIFTER

Speltid: 77 min

Format: 1:1,85

Ljud: Dolby DTS

Censur: Ännu ej bestämt.

Svensk premiär: 31 januari 2003

DISTRIBUTION

Sonet Film, Box 20105, 161 02 Bromma

Tel 08-555 24 800, fax 08-28 58 34

www.sonetfilm.se